

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 417/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **AUTO VALUŠEK služby, s. r. o.**, Štúrova 41, Holíč, IČO 35 776 650, zastúpenej advokátkou JUDr. Alenou Arbetovou, Námestie sv. Martina 3A, Holíč, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 7/2021 zo 17. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“), sa podanou žalobou domáhala proti sťažovateľke zaplata pohľadávky v sume 2 550 eur s príslušenstvom z titulu doplatenia časti sprostredkovateľskej odmeny (provízie) vo výške rozdielu medzi zmluvne dohodnutou províziou v sume 3 000 eur a sťažovateľkou už uhradeným preddavkom v sume 450 eur.

3. Okresný súd Skalica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 5 Cb 35/2014-161 z 20. júna 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania. Súčasne dopĺňacím rozsudkom č. k. 5 Cb 35/2014-223 z 3. januára 2019

(ďalej len „doplnčací rozsudok“) vyhovel vzájomnej žalobe sťažovateľky, ktorou sa domáhala vrátenia ňou zaplateného preddavku v sume 450 eur.

3.1. Konštatoval, že aj s poukazom na obsah uzavretej zmluvy o sprostredkovaní nevznikol žalobkyni nárok na províziu, a to z dôvodu zabezpečenia sprostredkovania uzavretia zmluvy len so siedmimi z celkového počtu desiatich spoluvlastníkov, a, naopak, jej nesprostredkovania s troma zvyšnými a tiež nepreukázania existencie ústnej dohody so sťažovateľkou, že s nimi uzavretie zmluvy sprostredkovať nemusela. Z uvedeného dôvodu okresný súd považoval za dôvodný aj nárok sťažovateľky na vrátenie ňou zaplateného preddavku v sume 450 eur.

4. O odvolaniach žalobkyne proti rozsudku okresného súdu, ako aj proti jeho doplnčaciemu rozsudku rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 31 Cob 65/2019, 31 Cob 66/2019 z 10. decembra 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým rozsudok okresného súdu vo veci samej z 20. júna 2017 zmenil a sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 2 250 eur s príslušenstvom (I. výrok), vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti rozsudok ako vecne správny potvrdil (II. výrok), zmenil tiež doplnčací rozsudok z 3. januára 2019 tak, že vzájomnú žalobu sťažovateľky zamietol (III. výrok) a žalobkyni priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80 % (IV. výrok).

4.1. V odôvodnení skonštatoval, že po nariadení pojednávania a doplnení dokazovania dospel k záveru o dôvodnosti oboch odvolaní žalobkyne. Okresnému súdu vytkol neaplikovanie § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je pri výklade rozhodujúci úmysel konajúcej strany, ak je druhej strane známy alebo jej musel byť známy. Krajský súd preto následne pristúpil k výkladu obsahu zmluvy o sprostredkovaní prevodu vlastníckych práv z 9. júla 2013 a konštatoval, že ešte pred jej uzavretím bola obom stranám známa neochota dvoch spoluvlastníčok odpredať ich podiely sťažovateľke, preto mal krajský súd za preukázaný úmysel oboch strán sprostredkovanie dojednať len vo vzťahu k spoluvlastníckym podielom ôsmich, k predaju ochotných spoluvlastníkov (a to aj so zreteľom na formuláciu použitú v zmluve, konkrétne znenie čl. I zmluvy). Z týchto ôsmich potom žalobkyni v prípade jedného čiastočne zanikol záväzok v dôsledku nemožnosti plnenia, pretože sťažovateľka nadobudla predmetný podiel formou dražby v exekúcii. V prípade zvyšných (siedmich) spoluvlastníkov považoval krajský súd zmluvné povinnosti žalobkyne za splnené a vzhľadom na prepočet ekonomického významu splnenej a nesplnenej časti zmluvy v odôvodnení rozsudku (krajský súd zohľadnil veľkosť pozemkov jednotlivých spoluvlastníkov) vyhodnotil potrebu krátiť požadovanú províziu o 10 %, t. j. o sumu 300 eur. V dôsledku uvedeného vyhovel žalobe, pokiaľ ide o sumu 2 250 eur, a súčasne zamietol vzájomnú žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala zaplatenia uhradeného preddavku.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodila z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), namietajúc porušenie § 151 a § 186 ods. 2 CSP krajským súdom. Podľa sťažovateľky odvolací súd v rozpore s § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka neakceptoval ani obsah sprostredkovateľskej zmluvy a pri hodnotení vykonaných dôkazov nepostupoval v súlade s § 191 CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

6.1. V odôvodnení uviedol, že dovolacie námietky sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu § 151 a § 186 ods. 2 CSP boli formulované len veľmi všeobecne. Nebolo preto zrejmé ohľadom ktorého tvrdenia ktorej sporovej strany a akým spôsobom sa mal odvolací súd dopustiť tvrdeného porušenia

ustanovení Civilného sporového poriadku. Osobitne dovolací súd poukázal na konzistentnosť výpovede konateľa žalobkyne [REDAKOVANÉ] na pojednávaní okresného súdu a následne krajského súdu. V súvislosti s namietaným postupom odvolacieho súdu odporujúcim § 191 CSP najvyšší súd uviedol, že porušenie predmetného zákonného ustanovenia sťažovateľka namietala len z pohľadu uprednostnenia účelového hodnotenia dôkazov namiesto ich hodnotenia vo vzájomnej súvislosti, pričom opätovne rozporovala len zmeny vo výpovedi konateľa žalobkyne a nepriznanie patričnej dôkaznej sily niektorým z vykonaných dôkazov (výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ] a ďalšieho svedka [REDAKOVANÉ]). V zmysle konštantnej judikatúry najvyššieho súdu však tieto dovolacie námietky nezakladajú porušenie práva na spravodlivý proces. V závere dodal, že sťažovateľka materiálne (nie formálne) v dovolaní namietala aj nesprávne právne posúdenie veci, avšak bez toho, aby špecifikovala dovolaciu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu, a taktiež dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Bez ohľadu na to však prípustnosť dovolania vylučoval § 422 ods. 1 písm. a) CSP upravujúci tzv. majetkový cenzus.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou atakuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorému vytýka že:

- a) sa odchytil o vlastnej rozhodovacej praxe a zásadným spôsobom zasiahol do jej práva na spravodlivý súdny proces,
- b) odobril postup odvolacieho súdu, ktorý svedeckej výpovedi konateľa žalobkyne pripisoval zásadnejší význam,
- c) nerešpektoval zmluvnú voľnosť uplatňovanú v obchodnoprávných vzťahoch, čím porušil § 2 ods. 3 a § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka, keďže žalobkyňa preukázateľne nesplnila svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy, keď sprostredkovala uzavretie kúpnej zmluvy len so siedmimi z celkového počtu desiatich spoluvlastníkov, preto jej nevznikol nárok na dohodnutú províziu,
- d) napriek tomu, že krajský súd evidentne rozhodol v rozpore s § 186 ods. 2 CSP, keď odmietol zhodné tvrdenia strán sporu, najvyšší súd ani „*takéto zásadné porušenie platných a účinných právnych predpisov*“ nepovažoval za postačujúce na konštatovanie zásahu do práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky z dôvodu jeho neprípustnosti podľa § 447 písm. c) CSP.

9. V kontexte prezentovanej sťažnostnej argumentácie považuje ústavný súd v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (I. ÚS 31/05) a v zásade nemá právomoc preskúmavať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí všeobecných súdov kontrola

zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 43/04).

10. Také pochybenie však nebolo v posudzovanej veci sťažovateľky zistené.

11. Ústavný súd stabilne judikuje, že posúdenie splnenia podmienok, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (m. m. II. ÚS 324/2010). Uvedené však zároveň nevyklučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je následne ústavným súdom preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti.

12. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky.

13. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia (body 20 a 21) vyplýva, že v súvislosti s namietaným nerešpektovaním § 151 a § 186 ods. 2 CSP krajským súdom najvyšší súd sťažovateľke v prvom rade vytkol formulovanie dovolacích námietok len vo všeobecnej rovine, v dôsledku čoho nemohol identifikovať, akým spôsobom malo dôjsť zo strany odvolacieho súdu k porušeniu predmetných ustanovení Civilného sporového poriadku. Napriek tomu sa v ďalšej časti odôvodnenia vyjadril k sťažovateľkiným výhradám, pokiaľ ide o zmeny vo výpovediach žalobkyne v súvislosti s predmetom jej sprostredkovateľskej činnosti pre sťažovateľku. Poukázal pritom na konzistentnosť v jej tvrdeniach (resp. v tvrdeniach konateľa žalobkyne [REDACTED]), podľa ktorých najskôr (po prvotnom oslovení všetkých spoluvlastníkov a nechote dvoch z nich akceptovať ponúknutú cenu) prebehlo rokovanie o spôsobe výkupu pozemkov so záverom o odkúpení spoluvlastníckych podielov len od tých spoluvlastníkov, ktorí mali záujem svoje pozemky predať, teda od ôsmich, a následne bola pripravená sprostredkovateľská zmluva (obsahujúca rovnaký počet spoluvlastníkov).

14. K ďalšej dovolacej námietke sťažovateľky týkajúcej sa hodnotenia dôkazov najvyšší súd uviedol, že sťažovateľka porušenie § 191 CSP namietala opäť len v súvislosti s tvrdenou zmenou vo výpovediach konateľa žalobkyne, ako aj nevyhodnotením dôkazov (svedeckých výpovedí) v súlade s jej predstavami (bod 22 napadnutého uznesenia). Následne najvyšší súd poskytol všeobecnejšie odôvodnenie zdôrazňujúce zásadu voľného hodnotenia dôkazov a poukázal na svoj stabilne judikovaný záver, že prípustnosť dovolania nezakladá nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

15. Dovolacie námietky sťažovateľky tak v danom prípade možno posúdiť len ako kritiku hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, pričom svojou ústavnou sťažnosťou

sťažovateľka v tejto kritike ďalej pokračuje. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06). Záver konajúceho všeobecného súdu o (väčšej) hodnovernosti niektorého z dôkazov, resp. niektorej výpovede, ktorý v prejednávanom prípade primerane vysvetlí, je prirodzeným výsledkom procesu voľného hodnotenia dôkazov a sám osebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie označených práv len z dôvodu, že sťažovateľ sa domnieva, že niektoré dôkazy mali byť hodnotené rozdielne.

16. Ústavný súd v tomto smere dodáva, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie a iné), resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, keďže takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Ústavný súd do tohto rámca, v ktorom všeobecné súdy vykonávajú nezávisle svoju činnosť, zasahuje len v skutočne výnimočných prípadoch. Je tomu tak v prípade, keď existujú výrazné rozpory medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami alebo keď sú právne závery súdu alebo orgánu verejnej moci v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia meritórneho rozhodnutia nevyplývajú. Ide o prípady svojvoľného hodnotenia dôkazov vykonaného bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu (m. m. I. ÚS 548/2015, IV. ÚS 607/2021, III. ÚS 104/2022). Pokiaľ však všeobecné súdy ústavné garancie obsiahnuté najmä v čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s takým hodnotením sám nestotožňoval (I. ÚS 715/2016, IV. ÚS 459/2021).

17. Z obsahu napadnutého uznesenia je pritom zrejmé, že napriek nedostatočnej konkretizácii dovolacích dôvodov a formulovaniu dovolacích námietok len vo všeobecnej rovine (čo navyše sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nerozporuje, pozn.) najvyšší súd skúmal, či zo strany odvolacieho súdu nedošlo k excesívnym skutkovým záverom, pričom dospel k negatívnemu výsledku. Ako už bolo uvedené, osobitne sa pritom vyjadril k výhrade sťažovateľky o zmene v tvrdeniach žalobkyne v priebehu konania (bližšie pozri bod 12). Keďže hodnotenie zisteného skutkového stavu v zhode s hodnotením ponúknutým sťažovateľom netvorí súčasť práva na súdnu ochranu či spravodlivý proces, nemožno najvyššiemu súdu vytýkať, že tento dovolací dôvod považoval za nenaplnený.

18. Napokon ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa k opakovanej námietke sťažovateľky, že najvyšší súd (rovnako ako krajský súd) nerešpektovali zásadu zmluvnej voľnosti strán uplatňovanú v obchodnoprávných vzťahoch [bod 7 písm. c)]. V prejednávanej veci bola medzi zmluvnými stranami zjavne sporná práve interpretácia sprostredkovateľskej zmluvy z 9. júla 2013, teda či predmetom sprostredkovateľskej činnosti žalobkyne pre sťažovateľku bolo sprostredkovanie uzavretia kúpnych zmlúv so všetkými desiatimi spoluvlastníkmi (ako to tvrdí sťažovateľka), alebo prejav vôle strán smeroval k sprostredkovaniu uzavretia zmlúv len s tými spoluvlastníkmi, ktorí so sťažovateľkou ponúknutými podmienkami súhlasili, a boli tak ochotní svoje podiely predať

a kúpne zmluvy uzavrieť, t. j. len s ôsmimi spoluvlastníkmi. Odvolací súd po zopakovaní a doplnení dokazovania (na rozdiel od okresného súdu) interpretoval obsah zmluvy o sprostredkovaní s ohľadom na § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka, judikatúru ústavného súdu a samotnú textáciu danej zmluvy tak, že predmetom činnosti žalobkyne malo byť sprostredkovanie prevodu vlastníckych podielov len s ôsmimi (k predaju ochotnými) spoluvlastníkmi, preto jej vznikol nárok na províziu. V danom prípade preto nešlo o porušenie zásady zmluvnej voľnosti (autonómie zmluvných strán), ale o aplikovanie princípu priority vôle zmluvných strán pred doslovným textom zmluvy. Ak vôľa zmluvných strán smeruje k inému významu a ak sa podarí vôľu účastníkov procesom hodnotenia skutkových a právnych otázok ozrejmiť, má zhodná vôľa účastníkov zmluvy prednosť aj pred doslovným významom textu nimi formulovanej zmluvy (I. ÚS 242/07, I. ÚS 282/2014).

19. Ústavný súd tak musí konštatovať, že ústavná sťažnosť je v danom prípade len prejavom nespokojnosti sťažovateľky s rozhodnutím najvyššieho súdu, ale predovšetkým s postupom odvolacieho súdu, ktorého výsledkom je zmena prvoinštančného rozsudku v jej neprospech. V zmysle stabilnej judikatúry ústavného súdu však právo na spravodlivé súdne konanie nie je možné vykladať tak, že by sťažovateľovi garantovalo úspech v konaní alebo sa ním zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám. Obsahom tohto ústavne zaručeného práva je zabezpečenie práva na také súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi za súčasnej aplikácie ústavných princíпов. Len skutočnosť, že sťažovateľ sa so závermi, či názormi konajúceho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe založiť opodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

20. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej konformite napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2022

Miloš Maďar
predseda senátu